

Fra Jostemikk, i tilfelle den blir tatt ned. Kilden er allerede tatt ned.

Bjørnstjerne Bjørnson om Bernadottene

Det dreier seg om et sitat fra boka til Tor Bomann-Larsen, *Kongstanken* (Cappelen 2002), og det var denne jeg ble gjort oppmerksom på som nevnt innledningsvis. Jeg hadde aldri lest boka, og jeg har ikke lest den nå heller, kun et lite utdrag gjengitt på Nasjonalbiblioteket.no.

<http://www.nb.no/bjornson/Bjornson/Samfunnet/Bjoernson-mot-Bernadottene>

Bjørnstjerne Bjørnson var ingen parlamentariker, i sin kjerne var han knapt nok demokrat. Når han lovpriste folket, var det slekten han mente.

Den 4. juli 1882 talte Bjørnstjerne Bjørnson på Stiklestad. Dikteren sto utendørs på selve åstedet for kong Olavs død.

Utgangspunktet for talen var den såkalte statsrådsaken, som hadde versert mellom regjering og Storting i en årrekke. Nasjonalforsamlingen forlangte at kongens statsråd skulle møte i Stortinget og stå til ansvar for de folkevalgte. Mot dette hadde kongen, som godt forsto at saken bar i seg vippepunktet for parlamentarismens gjennombrudd, gang på gang nedlagt veto.

På Stiklestad gjorde Bjørnson den hellige slagmark til arena for en ny offensiv, et angrep direkte mot kongemakten. Fra «vor gamle Selvstændigheds største Sted», erklærte han at kongen måtte oppgi sitt veto, eller folket måtte oppgi sin konge.

Angrepet på Oscar II var ikke bare av politisk art: «Han tilhører et andet Folk.» Det dreide seg om selve slekten. Mot bernadottene sto den gamle, mytiske kongestamme, Hårfageslekten, som Bjørnson selv mente han var direkte etterkommer etter.

Venstres valgseier i 1882 hadde gitt Stortinget den nødvendige styrke til å sette inn et avgjørende støt mot kongens veto, Høyre-regjeringen skulle stilles for riksrett. I trygg forvissning om at konflikten var på skinner, forlot Bjørnstjerne Bjørnson Norge, kone og barn. Han byttet ut Gausdal mot det republikanske Paris. I utlendigheten ville han sitte og dikte. Inntil bøndernes hær kalte ham hjem til kongsgården.

Den 27. februar 1884 ble kongens veto nedstemt, og med det fradømt retten til å regjere i Norge.

Bjørnson, på sin side, ønsket ett nytt kongeslag, et dynastisk slag mellom den **jødisk-marokkansk-svenske familien Bernadotte** og den norrøne kongeætten Bjørnson via Bratt til Hårfagre.